

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Mgr. Filipem Skřivanem ve věci

žalobce: V. V.
bytem X

proti

žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 1, Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 4. 2022, č. j. MPSV-2022/67834-921, sp.
zn. SZ/MPSV-2021/182658-921,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Úřad práce České republiky – krajská pobočka v Brně (dále jen „úřad práce“) rozhodnutím ze dne 12. 10. 2021, č. j. 10051/2021/KUR, nepřiznal žalobci příspěvek na péči dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (dále jen „zákon o sociálních službách“). Odkázal

na zdravotní posudek lékaře okresní správy sociálního zabezpečení, podle něhož žalobce z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nezvládá 2 základní životní potřeby – osobní aktivity a péči o domácnost. Odvolání žalobce proti tomuto rozhodnutí žalovaný napadeným rozhodnutím zamítl

II. Žaloba

2. Proti napadenému rozhodnutí podal žalobce žalobu. Žalobce sice v dalších podáních uvádí, že soud nezákonně vyjmul žalovanou stranu – stát ČR, a jiné zásahy, s tím se nicméně krajský soud neztotožňuje. Jako žalovaní jsou v žalobě označeni „Česká republika, Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR“ a „Úřad práce ČR – Krajská pobočka v Brně a pobočka ÚP v Kuřimi“, tedy správní orgány, které vedly řízení a vydaly v žalobě označená rozhodnutí. Podání posuzuje krajský soud podle jeho obsahu. Jakkoliv je žaloba označena jako „Žaloba proti rozhodnutím a jiným zásahům“, konkrétně je označeno pouze rozhodnutí, konkrétní výtky směřují proti žalovanému rozhodnutí a ve zbytku namnoze nesrozumitelné žaloby krajský soud nenalezl žádná tvrzení vymezující nezákonný zásah konkrétně určeného žalovaného. Krajský soud proto dospěl k závěru, že za této situace je žaloba projednatelná jako žaloba proti rozhodnutí správního orgánu a materiálně není ani v části žalobou zásahovou. Tu část žaloby, která neobsahuje argumenty proti napadenému rozhodnutí, soud hodnotí jako obecné lamentace nad jednáním žalovaného a orgánů činných v trestním řízení, nikoliv jako žalobu proti konkrétnímu nezákonnému zásahu.
3. Žalobce uvádí, že posudek posudkové komise MPSV, který byl podkladem napadeného rozhodnutí, je hrubě zkreslený, vykonstruovaný dle vadné/neúplné zdravotní dokumentace a chybí zásadní zpráva od Psychiatrické nemocnice Brno ze dne 4. 3. 2020, kterou platila Policie ČR.
4. Žalobce dále uvádí, že mu žalovaný nesprávně odňal příspěvek na péči (pozn. soudu: krajskému soudu je z řízení sp. zn. 22 A 16/2021 známo, že žalobci byl v roce 2020 příspěvek na péči odňat, neboť byl umístěn ve Vazební věznici a Ústavu pro výkon zabezpečovací detence Brno). Žalovaný měl dle žalobce po pominutí překážky domácnosti opět příspěvek na péči zasílat, protože posudek o zdravotním stavu je platný trvale.
5. Posudková komise má dle žalobce i dg. S300, která je důsledkem zmlácení od policistů, posudková komise věděla o zhmoždění dolní části zad a pánve (dle lékařky zlomené obratle Th11 a 12). Lékařská zpráva z Fakultní nemocnice v Brně ze dne 9. 1. 2022 dle žalobce zjevně lže ohledně „plné mobility“. Žalobce se ke dni vydání rozhodnutí ani neposadí, má atrofované svaly nohou atd., existuje medicínský důvod, že se nezvedne z postele, jde o následky mučení.

III. Vyjádření žalovaného

6. Žalovaný ve svém vyjádření uvádí, že posudková komise MPSV vycházela z veškeré dostupné lékařské dokumentace. Žalobcem namítanou zprávu ze dne 4. 3. 2020 posudková komise neměla k dispozici a její nezohlednění jí proto nelze přičítat k tíži. S ohledem na existenci aktuální zdravotní dokumentace by však ani předložení takové zprávy nemohlo mít vliv na výsledek řízení. Žalovaný navrhuje, aby soud žalobu zamítl.

IV. Posouzení věci krajským soudem

7. Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 s. ř. s.), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.). Žaloba je přípustná (zejména § 65, § 68 a § 70 s. ř. s.). Za splnění podmínek § 51 s. ř. s. rozhodl soud bez jednání.
8. Žaloba **není důvodná**.
9. Předpokladem pro vznik nároku na příspěvek na péči je závislost žadatele na pomoci jiné osoby při zvládání základních životních potřeb dle § 7 odst. 2 a § 8 zákona o sociálních službách. Podle § 9 odst. 5 zákona o sociálních službách *pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu*. Podle odst. 6 téhož ustanovení *bližší vymezení schopností zvládat základní životní potřeby a způsob jejich hodnocení stanoví prováděcí právní předpis*. Podle § 1 odst. 1 prováděcí vyhlášky *schopnost osoby zvládat základní životní potřeby se pro účely stanovení stupně závislosti hodnotí podle aktivit, které jsou pro jednotlivé základní životní potřeby vymezeny v příloze č. 1 k této vyhlášce*. Podrobná kritéria pro posuzování schopnosti zvládat základní životní potřeby tedy obsahuje příloha č. 1 prováděcí vyhlášky. *Pokud osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 k této vyhlášce, není schopna základní životní potřebu zvládat (§ 2a prováděcí vyhlášky)*.
10. Ustanovení § 1 odst. 4 vyhlášky současně dodává, že *za neschopnost zvládnutí základní životní potřeby se považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu. Přijatelným standardem se rozumí zvládnutí základní životní potřeby v kvalitě a způsobem, který je běžný a obvyklý, a který umožňuje, aby tato potřeba byla zvládnuta bez každodenní pomoci jiné osoby*.
11. Stupeň závislosti osoby obligatorně posuzuje posudkový lékař, resp. v odvolacím řízení posudková komise žalovaného. Posudek ve věci příspěvku na péči musí být úplný, jednoznačný a přesvědčivý. Posudkový lékař se musí vypořádat se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaná osoba namítá, a vyjádřit se k její schopnosti zvládat aktivity vyjmenované u jednotlivých životních potřeb v příloze č. 1 prováděcí vyhlášky a své úvahy opřít o dostatečně zjištěný skutkový stav. Posudek je rozhodujícím důkazem v řízení o přiznání příspěvku na péči, pokud nevzbuzuje pochyby o své celistvosti a přesvědčivosti a neexistují jiné důkazy, které jeho správnost zpochybňují (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 4. 2014, č. j. 3 Ads 77/2013 - 22, ze dne 30. 7. 2015, č. j. 9 Ads 35/2015 - 44, ze dne 29. 9. 2015, č. j. 4 Ads 167/2015 - 27, ze dne 29. 8. 2016, č. j. 4 Ads 100/2016 - 25). Posudkový závěr musí být náležitě zdůvodněn, aby byl přesvědčivý a srozumitelný i pro správní soud, který nemá, a ani nemůže mít, odborné lékařské znalosti. Soud ověřuje, zda posudek posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí je úplný a přesvědčivý ve výše uvedeném smyslu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 10. 2017, č. j. 8 Ads 136/2017 - 35).
12. Hodnocení posudkové komise MPSV je v nynější věci ve shodě s tím, jak zdravotní stav žalobce posoudil lékař okresní správy sociálního zabezpečení v řízení v prvním stupni. Není sporu o tom, že zdravotní stav žalobce je dlouhodobě nepříznivý. Hlavní příčinou

dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce je zhoubný nádor mozku – vs gliom gr. II – III, temporálně vlevo s perifokálním edémem dle MR mozku. V důsledku tohoto onemocnění byl žalobce vyšetřován pro opakovanou poruchu vědomí charakteru strukturální epilepsie. Z lékařské dokumentace vyplývá, že již od roku 2021 se lékaři shodují, že v případě žalobce je nutná operace a je žádoucí co nejradikálnější resekce formou awake kraniotomie (tj. při vědomí). Žalobce přes opakované poučení o možných zdravotních následcích operaci odmítá. Žalobci byl dále diagnostikován Aspergerův syndrom, lehká mozková dysfunkce, porucha přizpůsobení, astma a stav po kompresích obratlových těl Th10-L4, dle rentgenového vyšetření staršího data.

13. Jedná se nepochybně o závažnou diagnózu. Samotná diagnóza ovšem k přiznání příspěvku na péči nepostačuje, rozhodující je funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby (§ 9 odst. 4 zákona o sociálních službách).
14. Posudková komise vycházela při svém hodnocení ze zdravotní dokumentace žalobce – zprávy MUDr. B. z hospitalizace žalobce na neurologické klinice FN v Brně od 7. 1. 2022 do 9. 1. 2022, neurochirurgického nálezu MUDr. S. ze dne 2. 2. 2021, z nálezu pracoviště zobrazovacích metod MUDr. M. ze dne 12. 1. 2021, RDG nálezu MUDr. V. ze dne 19. 1. 2020, ze zprávy MUDr. Č. o hospitalizaci žalobce od 16. 2. 2021 do 17. 2. 2021, psychologického nálezu MUDr. P. ze dne 9. 2. 2021 a laboratorních nálezů Lab Med spol. s r.o. z března 2022. Posudková komise dále prostudovala vyžádanou dokumentaci MUDr. Š. /znalecký posudek/ a praktického lékaře MUDr. J., stejně jako vyžádanou dokumentaci od vězeňské služby – propouštěcí zpráva MUDr. S. z hospitalizace od 27. 3. do 6. 4. 2020, logopedické vyšetření, interní vyšetření, psychologické vyšetření PhDr. F. ze dne 5. 12. 2016 a propouštěcí zpráva MUDr. Č. z období od 12. 1. do 22. 2. 2021.
15. Posudková komise uvádí, že dle citovaných lékařských zpráv byl žalobce v průběhu lékařských vyšetření kardiopulmonálně stabilní, klinický neurologický nálezy v normě, jazykové a řečové schopnosti v pásmu normy s mírnými poruchami, žalobce byl plně orientovaný všemi kvalitami. Z doložené dokumentace dle posudkové komise není doloženo posudkově významné postižení smyslových funkcí, není prokázán kognitivní deficit, poruchy řeči, poruchy orientace. Není prokázáno ani těžké omezení hybnosti páteře, končetin či jejich kloubů. Funkčně je žalobce limitován pouze epiparoxysmy souvisejícími s epileptickými záchvaty, které jsou залечены. Posudková komise se vyjádřila i ke všem základním životním potřebám a jednotlivě ke každé z nich uvedla, proč neexistuje medicínský důvod pro jejich nezvládnutí.
16. Krajský soud považuje závěry posudkové komise za přesvědčivé, přičemž o posudkovém hodnocení nevystaly v průběhu řízení žádné pochybnosti. Obecně přitom lze vycházet z toho, že pokud jsou podklady rozhodnutí (posudková hodnocení, lékařské zprávy, záznamy ze sociálního šetření apod.) ve vzájemném souladu a zároveň povaha nepříznivého zdravotního stavu zpravidla k nezvládnutí sporných základních životních potřeb nevede, lze klást na odůvodnění posudkových závěrů mírnější požadavky, a je možné akceptovat z hlediska požadavku na přesvědčivost a úplnost posudku obecnější odůvodnění.
17. Žalobce označuje obecně posudek za hrubě zkreslený, vykonstruovaný dle vadné/neúplné zdravotní dokumentace. Lékařská zpráva z Fakultní nemocnice v Brně ze dne 9. 1. 2022 dle žalobce zjevně lže ohledně „plné mobility“, žalobce uvádí, že se ani neposadí, má

atrofované svaly nohou atd. Svá tvrzení ovšem žádným odborným podkladem nedokládá, neupozorňuje ani na žádnou část zdravotní dokumentace, která by tato tvrzení podpořila a závěry posudkové komise vyvracela či alespoň zpochybnila. Pokud tedy proti odůvodněným závěrům posudkové komise podepřeným rozsáhlou zdravotní dokumentací stojí na druhé straně pouhé tvrzení účastníka řízení, které není po odborné stránce ničím podloženo, nejedná se o skutečnost, která by mohla pomyslné misky vah vychýlit ve prospěch účastníka řízení.

18. Posudková komise vycházela i z žalobcem zmiňované a dokládané lékařské zprávy s diagnózou S300 v důsledku komprese obratlů Th10-L4 (tyto komprese jsou staršího data) s podezřením na prolomení krycí desky obratle Th11-L2. Ani z těchto nálezů ovšem významný funkční dopad na zvládání základních životních potřeb nevyplývá.
19. Posudková komise při svém posouzení vychází z kompletní zdravotní dokumentace posuzované osoby. Krajský soud shora rekapituloval podklady posouzení zdravotního stavu žalobce. Z provedené rekapitulace vyplývá, že posudková komise si aktivně obstarala velké množství podkladů – kromě zdravotní dokumentace doložené praktickým lékařem byla vyžádána i dokumentace vězeňské služby, dokumentace MUDr. Š. (znalecký posudek) a prostudována byla i dokumentace doložená žalobcem. V žalobě žalobce zmiňuje, že chybí zásadní zpráva od Psychiatrické nemocnice Brno ze dne 4. 3. 2020, kterou platila Policie ČR. Jak ovšem uvádí i žalovaný ve svém vyjádření, o existenci takové zprávy posudková komise ani žalovaný v době vydání rozhodnutí nevěděli, žalobce se o ní poprvé zmiňuje v žalobě. Pokud nebyla součástí dokumentace vyžádané od lékařů žalobce či od lékařů vězeňské služby ani na ni žalobce neupozornil (třebaže jinak byl v řízení velmi aktivní a v odvolacím řízení mu byla stanovena lhůta k dokládání dalších podkladů), tak o ní prakticky ani vědět nemohli. Ani v tomto směru proto nelze žalovanému, potažmo posudkové komisi, vytýkat nějaké pochybení. Zbývá dodat, že i v řízení před soudem žalobce existenci této „zásadní“ zprávy tvrdí, avšak zprávu nedokládá a ani blíže neosvětluje, co podstatného by mělo z dané zprávy vyplývat.
20. Posudkové závěry jsou tak v rozporu s jediným podkladem správního řízení, a to záznamem ze sociálního šetření. Zde je třeba zdůraznit, že smyslem sociálního šetření dle § 25 odst. 1 zákona o sociálních službách je posouzení míry schopnosti posuzované osoby vést samostatný život v jejím přirozeném sociálním prostředí. V rozsudku ze dne 29. 8. 2019, č. j. 9 Ads 84/2018 – 32, Nejvyšší správní soud výslovně označil zjištění vyplývající ze sociálního šetření jako podpůrný podklad. Výsledky sociálního šetření nemusí posudkovému hodnocení vždy odpovídat. Vedle úmyslného zkreslení ze strany posuzované osoby mohou být zkresleny např. také tehdy, pokud se sociální šetření zaměří na faktický stav (tedy jak posuzovaná osoba skutečně žije) a nikoliv na její kompetenci při maximálním využití potenciálu posuzované osoby (tj. zda má schopnost samostatně jednotlivé úkony zvládat). To neznamená, že by posudková komise nebo žalovaný při své činnosti mohli výsledky sociálního šetření úplně pominout. Úkolem žalovaného je v případě uplatnění námitek řádně přezkoumat, zda posudková komise závěry sociálního šetření při svém rozhodování vůbec zohlednila, jakým způsobem je zahrnula do svého hodnocení a zda její závěry (které by měly mít oporu v podkladových lékařských zprávách) jsou ve světle závěrů sociálního šetření přesvědčivé. V opačném případě by sociální šetření pozbývalo jakýkoliv smysl. Ke kvalifikovanému rozporu by došlo, pokud by dle sociálního šetření nebyla osoba schopna zvládnout životní potřebu, a nadto by tento

stav nebyl žádným způsobem vyvrácen v rámci lékařských zpráv, které byly podkladem pro závěry posudkové komise, případně jinak vypořádán ze strany posudkové komise.

21. Posudková komise se dle krajského soudu s výsledky sociálního šetření v nynějším případě řádně vypořádala (ostatně žalobce k tomu ani nic nenamítá, toto uvádí krajský soud jen pro dokreslení situace) s tím, že stav popisovaný v sociálním šetření nemá objektivní podklad v tíži funkčních poruch plynoucích z dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Sociální šetření přitom probíhalo dotazníkovou formou s matkou žalobce a posudková komise ve svém posudku dále uvádí, že v doložené lékařské dokumentaci je v mnoha lékařských vyšetřeních zmiňována hyperprotektivní péče matky. Lze proto uzavřít, že sociální šetření, podle něhož žalobce nezvládá žádnou ze základních životních potřeb, skutečnému stavu zjevně neodpovídá.
22. K poslední námitce krajský soud uvádí, že je mu z úřední činnosti (viz výše) známo, že žalobce byl v minulosti uznán závislým na pomoci jiné osoby v prvním stupni závislosti a pobíral příspěvek na péči ve výši 800 Kč měsíčně od 1. 5. 2014. V roce 2020 mu byl nicméně příspěvek na péči odňat od 1. 4. 2020, neboť byl umístěn ve Vazební věznici a Ústavu pro výkon zabezpečovací detence Brno; dle správních orgánů tím žalobce přestal splňovat podmínky § 7 odst. 2 zákona o sociálních službách, neboť mu neposkytovala pomoc osoba v tomto ustanovení uvedená. Rozhodnutí žalovaného v této věci nabylo právní moci dne 10. 11. 2020, žalobce je napadl žalobou, kterou se však krajský soud pro opožděnost věcně nezabýval. Nynější řízení bylo zahájeno žádostí žalobce ze dne 3. 3. 2021 a zdravotní stav žalobce byl posouzen na základě aktuální zdravotní dokumentace. Případnými vadami rozhodnutí, kterým byl žalobci v minulosti příspěvek na péči odňat, se nyní krajský soud nemůže zabývat, neboť by tím překročil předmět nynějšího řízení. Dle krajského soudu za nastíněného stavu nelze dovozovat ani kontinuitu a vázanost orgánů posudkové služby posudkem o zdravotním stavu, na základě kterého byl žalobci v roce 2014 přiznán příspěvek na péči v určité výši.
23. Dle krajského soudu proto posudkové závěry vycházejí z veškeré dostupné zdravotnické dokumentace žalobce, jejíž závěry interpretovala posudková komise způsobem, který je pro krajský soud srozumitelný a přesvědčivý. Žalobce s posouzením svého zdravotního stavu nesouhlasí, nicméně v řízení před správními orgány nevyšlo najevo nic, co by lékařské závěry obsažené v aktuální zdravotnické dokumentaci vyvracelo či zpochybnilo, a nestalo se tak ani v řízení před soudem. Namítanými vadami rozhodnutí, kterým byl žalobci v roce 2020 příspěvek na péči odňat, se nyní krajský soud zabývat nemůže. Uplatněné žalobní námitky proto krajský soud neshledal důvodnými.

V. Závěr a náklady řízení

24. Krajský soud z výše uvedených důvodů žalobu jako nedůvodnou zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl v řízení úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení ex lege (§ 60 odst. 2 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o ní musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen,

který za něj jedná nebo jej zastupuje, právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 31. srpna 2023

Mgr. Filip Skřivan, v. r.
samosoudce